

Châng thlan: *1 Petera 3:15.*

Zirlâite tân:

Hriat tûr: Enkawltu nihnain hamthamna a ken tel leh a rahchhuahte an hria ang.

Vei tûr: Enkawltu rinawm tak nia ringtu inpâwl khâwmte zînga tel hi a manhlazia an hrethiam ang.

Tih tûr: Tûn kuartar chhûnga kan zir, enkawltu nihna dân hrang hrangte-a inngatin an nun an hmang ang.

THUPI TËN:

I. Hriat tûr: Tha taka nun hman

A. “Pathian ngaihsakna hi lungâwina a têt zâwngin hlâwkna nasa tak a ni rêng a ni” (*1 Tim. 6:6*) tih thu hi eng nge ni a awmzia?

B. Eng tiangin nge ringtûte hian he khawvêla thil chi hrang hrang, an thunun theih ni hlawm bawk sî lohte hi an ngaih ang?

C. Eng tiangin nge Kristian enkawltu rinawm takte chuan ring lo mîte zîngah huhâng an neih ang?

II. Vei tûr: Pathian pawmpuina chu a taka changin

A. “I ti thâ e” (*Mat. 25:23*) tia fakna thu kan hriat châng hian eng tin nge kan rilru a awm thîn?

B. Enkawltu a nihna avânga Pathian lalrama thlarau tam tak Kristianten an hmuh hunah chuan eng anga lâwmna nasa nge an neih ang?

III. Tih tûr: Indona t̄hâ chu bein

- A. Sualin a tihthim tawh hnu khawvêla chêng ni mah ila, eng tin nge “Pathian thiltumte puang chhuaktu” kan lo nih theih ang?
- B. Kristian enkawltu kan nihna kawnga kan hnathawhte hi a lo pum leh zual theih nân eng tin nge kan thawh ho ang?
- C. Zirtîrte hian eng tiang kawngte-in nge an rinna an tihpun theih ang?

KHÂIKHÂWMNA: Enkawltu nihna rah chu eng tik lâi pawha amâ tih tûr chin ti zat zat t̄hîn Pathian chungah leh, a châng a Pathian kaihhraina zâwm a, a châng a zâwm lo zauh zauh t̄hîn, a châng a t̄hen a zâr zâwma a châng a zâwm lo tawp lâw lâw t̄hîn mihringte chungah a inngat. Mihringte hi chu danglam thut thut t̄hîn kan ni a. Rah t̄ha zâwk a chhuah theih nân keimahni enkawltûte hian hma kan sâwn a pawimawh hlê a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

RAHBI 1-NA—Chawh phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *1 Petera 2:12, 3:15.*

Thlarau t̄hanna atâna thu pawimawh: *Enkawltu nihnain a tum ber chu khawvêl tlanna hnâ Pathianin a thawh hi hmasâwntîr zêl a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I zirlâite hnênah khân enkawltu nihna a laipui ber leh pawimawh ber chu Krista a ni tih sawi nawn leh la. Kan thil zir chhuah tawh zawng zawngte pawh kha amâ chungchâng leh amah a t̄anga lo luang chhuak vek a ni bawk. Sâwma pakhat a ni emaw, thawhlâwm a ni emaw, hun hman dân a ni emaw, hûhâng kan neih dân pawh ni se, Krista chu a laipui ber a ni zêl tûr a ni. Enkawltu nihna chu dân emaw, thiltih emaw, inzirtîrna emaw a ni ber lo va. Chûngte chuan pawimawhna nei t̄heuh tho hlawm mah se, a thupui ber chu Krista nêna kan inlaichinna hi a ni zâwk. A thu zâwm thei tûrin amah chu kan ring ngam tak tak em? A rawngbâwl thei tûrin amah chu kan hmangaih tak zet em? Thil dang zawng zawngte thlah vek huam khawpin amah

chu kan duh tak meuh em? Hêng zawhte hi thinlung taka kan chhâna chuan enkawltu tha kan nih leh nih loh a lantîr dâwn bâkah, kan thlen tâwpna tûr pawh a tichiang bawk ang.

A sawi hawnna: In class member-ten an an eizawna leh hnâ an thawhna hmun chanchin sawi theuh hlawm se. An hnathawhna leh anmahni chhawrtûte thiltum ber chu eng nge ni tih zâwt bawk rawh. Hlâwkna pawh ûm lêm lova dân bawhchhiatna laka naupangte humhim an nih theih nâna hna thawk thîn an ni em? In khua emaw, vêng emawa thingpui dâwr (restaurant) tha leh changkâng ber-ah em ni an thawh zâwk?

A dawt leha chuan, a thawhna organization-te chuan eng tin nge an hlâwk leh hlâwk loh an teh tih zâwt leh la. A teh dân kawng hmang fel deuh emaw, hmanrua emaw a awm em? An thil beisei chu a lû ber a tanga a hniam ber thlengin an chiang tlâng em le? Tûnah chuan hêng thûte hi lalramah hman tum tawh ang che. Lalramin a tum bulpui ber leh hnâ ber chu eng nge ni? Lalramin a thil tumte tihhlawhtlin kawngah hian eng tiang takin nge kan lo tângkâi vê hlawm? Eng tin nge mi tângkâi leh zual zâwk kan lo nih theih ang?

RAHBI 2-NA—Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I zirlâite hnênah khân vûr, vaivut, thil mawm (grease), motor ke mâm lutuk tawh, kawngkhuar leh bumboh leh a dangten motor tlân a tibahlah thîn ang bawk hian huhâng dik loten enkawltu tha kan nihna tûr kawng a dâl thîn a nih tih sawi la.

Kawng mam tha tak leh motor ke thar hlak nêh chuan tuang takin a tlân par par theih thung. Hê zawhna hi i zirlâite kha zâwt ang che: “Kan khawtlâng theuhah eng tiang takin nge huhâng kan neih hlawm? Pâwm lam mi, firfiak deuh taka mahni sâkhua/kohhran thurin leh zirtîrnate kalpuitu angin min hmu em? Hmuh tûr awm lo, inkhâwmpui leh thil eng emaw tih pui ni khua chauha

hmuh tûr awm em ni kan nih zâwk? Kan khawtlâng ʈatna tûra thâ leh zung thawh vê ʈhîn niin miin min ngâi hlawm em? Kristian kan nihna tilang tûrin enkawltu kan nihna hi kan hmang ʈangkâi ʈhîn hlawm em?

ZIR ZÂUNA

I. Pathian ʈihna (*Joba 1:1, 29:11–17, 2 Timothea 3:1–9; Jakoba 1:27*).

Paula chuan Pathian ʈih ang taka lang, thlarau lama thiltihtheihna eng mah nei sî lote chungchâng a sawi a. Hetiang kawnga Pathian ʈih hi Farisai-te zînga tam tak tih dân a ni. Anni ngaihdân chuan Pathian ʈih tak anga lan kha a tâwk mai a. Jakoba leh Bible ziaktu dangten sâkhaw biak dân dik tak an sawi erawh chu pâwn lam lang thei emaw, khawvêl mîte nêna intlawh pawh lo tûra awm hran daihna emaw pawh a ni lo. Sâkhaw biak dân dik tak chu Pathian khawngaihna lantîrtu rinawm tak nihna a ni a, chû chuan kan chênna khawvêl hi a ʈha zâwngin a tidanglam a, tawrhna a chhâwk zângkhâi a, Pathian hnênah mîte a hruai a ni tih a hmuh theih ʈhîn.

Sâkhaw biak dân dik tak chu Jakoba khân fiah takin a sawi a. Joba khân a nun hmangin a entîr bawk. Joba kha a thil neihte chungah a dik êm êm a, thlachhamte hnênah phal takin ʈanpuina a pe ʈhîn. Jeremia khân Pathian ʈih dân leh enkawltu nihna dik tak chu hrehawm tam tak tuar chungin, Pathian tâna thupuangtu rinawm nihna hmangin a entîr a. Chutianga Pathian kohna chhângtu mi rinawm tak takte chanchin chu *Hebrai 11*-ah hian kan hmu thei. Keinî pawh hi chutianga nung vê tûra koh chu kan ni.

Ngaihtuah teh: Eng tin nge Joba nun khân Jakoban sâkhaw biak dân dik tak a sawi hi a lan chhuahtîr? Chutianga Pathian ʈih nun chu in kohhran member-ten an neih chuan eng tiangin nge in khawtlângah a ʈha zâwngin nghawng a neih ve theih ang?

II. Lâwm chungá Pathian ngaihsakna (*Filipi 4:4–13; 1 Timothea 6:1–10; Hebrai 13:5–7*).

Pathian ngaihsak hi amah ngau ngau pawh hian thil hlâwkhlak tak a ni tawh hrim hrim a. Lungâwina nêna a inkawp a nih phei chuan hlâwkna nasa lehzuál a ni. Lungâwina chuan eng thil nge a rawn belhchhah le? Rinngamna, a hlutzia hriatthiamna leh lâwmna te a belhchhah a ni tih a chiang a. Pathian chu kan mamawhte min petu a ni tih hria a, a thil min pêkte chu kan sawisêl reng bawk sî a nih chuan thil inhmeh lo tak a ni ang. Paula chuan eng dinhmunah pawh ding se a lungâwi zêl tûr tû a sawi a. Ani khân hrehawm tin rêng a tuar a, vawi tam tak a thi thelh a ni. A thil tawrhte a ziahna *2 Korin 11:23–33* hi chhiar la; tichuan, *Tirhkohte* bung tâwp lam pawh hi chhiar leh bawk ang che. Paula nun kawng kha a chhuk chho vê hlê mai; mahse a thil tawnahte khân a vui lo mai ni lovin, a lungâwi êm êm zâwk a ni.

Lungâwina chu in i thil tawnten a zir êm avânga lo thleng a ni lo va, i thil tawnte i thlîr dân azira inngat a ni zâwk. Isua chuan ‘sihalten kua an nei a, savâte pawhin bû an neih lâiin ani chuan lunghahna tûr hmun a neih ve loh tû’ a sawi a; mahse Isua kha mahni chan tâwka lungâwi ber a ni thung sî.

Agura chuan Pathian hnênah reitheihna emaw, hausakna emaw pe lo tûrin a ngên a. Hausakna chuan Pathian a hriat lohtîr ang a; reitheihna pawhin rûk a rûktîr palh mai ang tih a hlâu a ni (*Thufingte 30:7–9*). A va fîng êm! A thuhrimin, Kristaa kan neih rohlû chu khawvêl hausakna eng hian nge khâikhin phâk rêng rêng ang le?

Ngaihtuah teh: Eng tiangin nge lungâwina chuan Pathianah rinna kan ngat a ni tih a lantîr le?

III. Pathian rinna nun chu (*Thufingte 3:5, Isaia 55:9; Matthaia 22:37; 1 Korin 4:5; 13:12*).

Krista chuan kan ro awmna apiangah kan thinglung pawh a awm vê tûr thu a sawi a. Hei hi a dikzia chu mi hausa tlangvâl chanchinah pawh khân kan hmu (*Matthaia 19*). Hê tlangvâl vengva tak leh fîng tak mai hian a ngaih pawimawh ber chu hausakna a ni a. “Pathian dân zâwm nîa a insawi vê ngawt hi chu dâwt mai a ni. Hausakna chu a pathian Chiang a ni tih a hriat a. Khawvêl thilte ngainatu tân chuan Pathian thupêkte hi zawm theih a ni lo. Pathian thilpêkte chu a Petu Pathian âiin a ngaina zâwk tlat. . . .

“Krista thawhpuitûte ni a, ‘LALPA, ka neih zawng zawng leh keimah ngei pawh hi i tâ vek a ni e’ titûte chauh chu Pathian fâte nia pawm an ni ang. Mi zawng zawng hian vânrâm nun neih châk awmzia, mahse vânrâm nun nei thei tûra thil tih ngâi awmte hawisan leh sî awmzia hi ngun takin an ngaihtuah thîn tûr a ni. Krista hnêna, ‘Ni lo ve’ tih awmzia pawh hi eng nge ni tih ngaihtuah rawh u. Kha tlangvâl hausa pawh khân, ‘Ni lo ve, kan thil neih zawng zawngte hi ka pe thei lo vang che’ tiin a sawi a. A sawi ang tho hi keini paw’n kan sawi vê thîn lo maw? Chhandamtu chuan Pathianin thawk tûra min tuk hi amah nêna thawk ho tûrin min sâwm a. Khawvêla Pathian hnâin hmâ a sâwn zêl theihna tûra Pathianin hmanrua min pêkte hi hmang thei tûra min puiah a inhuam bawh. Hei hi min chhandam theihna kawng awm chhun chu a ni.

“Hê tlangvâl hausa hnênah hian enkawltu rinawm a ni tih finfiahna atân sum leh pài tam tak kawltîr a ni a; hêng sum leh pài te hi tlachhamte tanpuina atân a hmang thîn tûr a ni. Chutiang bawkin, Pathian chuan mihringte hnênah hian sum leh pài te, *talen* te leh remchâna te a kawltîr a, hêngte hi mi retheite leh hrehawm tuarte tanpuina atâna hman tûr a ni. Pathian duh dân anga an thilpêk dawnte hmangtûte chu, Chhandamtu hnathawhpuite an ni a. Krista nunchang târlangtu an nih avângin Krista hnênah thlarau bo an hruai thîn.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, pp. 581, 583.

Hê mi hausa tlangvâl hian a sum leh pâite chung a thuneitu ni tûrin Pathian a ring zo lo va. Isuan amah zui tûra a sâwmna pawh lungngâi takin a hnar phah a ni. *Matthaia 6* tâwp lam chângte hian savâte anga Pathian ring ngamtute tâna lâwmman awm theite chu min hrilh a. Rilru ti veng huai thei tûr thil a va ni êm! Pathian chu ring tawp mai teh ang u!

Ngaihtuah teh: *Hebrai 11:6*-in Pathian chu rinna (amah rin ngamna) ni lova tihlâwm chi ziazâng a nih loh thu a sawi hi eng nge ni a awmzia le?

IV. Mîte hneh theih dân (*Efesi 5:8; Matthaia 5:16; Tita 2:7; 1 Petera 2:11, 12; 3:15*).

Kristianten Pathian nungchang an lan chhuantîr avânga Pathianin huhâng a neih len theihzia hi ngaihtuah la. Firfiak leh hleihluak taka sâkhaw serh leh sâng kalpui thînte âi chuan chhia leh t̄ha hriatna thiàng taka hmang, lâwm taka thil ti thîin, thenawm t̄ha tak, dik taka thil ti thîin mîte hian ngainat an hlawh daih zâwk. Krista chanchin sawi tûr chuan nau awmtu kan han nih ve lâwp lâwp châng te pawh a awm maithei a; chutianga kan chhâwk chhûng chuan naute nu chu hna dîla interview hmachhawn tûrin a chhuah theih phah ang; mi kawtlâi phiah faisak te, tân ina awmte va kan pawh thil t̄angkâi tak a ni. Dik tak pheih chuan, hêng thilte kan tih hian Krista tâna ti vek kan lo ni zâwk a (*Mat. 25:31*). Hetianga Krista chu rilru bera neihna thiltih hian khawvêl hneh thei tûrin thiltihtheihna a nei a ni.

Ngaihtuah teh: A ni lo zâwnga huhâng kan neihin Pathian lak ata mîte a hnawh bo theih dân kawngte chu eng nge ni?

RAHBI 3-NA—A taka nunpui tûr

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Jakoba chuan Thu ngâithlatûte mai ni lova, a zâwmtûte ni zâwk tûrin min hrilh a (*Jakoba 1:22–27*). A sawia

sawi ringawt hi chu a hlâwk lo khawp mai. Rawngbâwlna kan neihna ațanga rah kan beisei angte kan hmu lo a nih chuan, a sawi lam kan tihtlêm a, a tiha tih lam kan uâr zâwk deuh a țin a ni maithei.

Ngaihtuah zui tûr/a taka nunpui tûr zawhnate:

- ❶ Isuan, “In tițhâ e,” (*Mat. 25:21*) tia a hrilhte ni thei tûr hian eng tehfung nge an hman i rin le? A leh lamah, “Mi kal bosan rawh u,” (*Mat. 25:41*) a tihte nungchang chu eng nge ni ve thung?
- ❷ Mîte hmangaih dân hriat pawimawhzia kan zir chhuak vê ta a ni tih chu eng tin nge kan lantîr theih ang?
- ❸ Rilrû-a lungâwina neih hian eng tin nge kan ținante a hneh a, ring lo mîte rilru pawh a hîp țin le?
- ❹ Rilrû-a lungâwina leh Pathian rin ngamna hi eng tiangin nge a inkûngkaih?

RAHBI 4-NA—Boruak siam rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: Isua khân ‘mêl khat kal tûra min phûttu chu mêl nhih pawh kalsak’ tûrin min hrilh a. “Eng zâta tam nge tih theih ka neih?” tih ni lo va, “Eng zâta tlêm nge ka sên theih?” tih rilru kan put chiah hian kan nunah mahni hmasialna a rawn luh kan phal țin. Kawng him ber chu Kristan a lo tih tawh ang kha tih vê mai a, chu chu: ‘Engkim hlan vek’ a ni.

Tih tûr: Tûn kuartar zirlâi ațanga thil thar pathum i zir chhuahte chu ziak chhuak la, chûngte chu Pathian khawngaihna i nunah tihhlawhtlin tum bawh ang che. Chutianga i nuna thil inthlâkthleng lo awm ta chuan i khawvêlah a țin zâwnga danglamna a thlen dân i chhinchhiah zêl bawh dân nia.